Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 223. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 18-го ЖОВТНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 18, 1980 No. 223. VOL LXXXVII.

МЕМОРАНДУМ

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО УРЯДУ, ВСІХ ЧЛЕНІВ ОКРУЖНИХ УПРАВ І ВІДДІЛОВИХ УРЯДІВ ТА ВСЬОГО ЧЛЕНСТВА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Делегати Українського Народного Союзу були примушені ходом справ на ХІІІ Конгресі Українців Америки вийти із залі нарад в останній день тих триденних нарад.

Причиною виходу були постійні намагання певних кругів нехтувати бажанням меншости, не дозволити меншості на свободу вислову і зниження УНСоюзу до незначної позиції в керівних органах УККА через арбітрарне скасування традиційного права УНСоюзу на пост екзекутивного віцепрезидентства в УККА, пост, що його безперебійно займав УНСоюз протягом багатьох років, чи на базі ротаційної системи під час останніх чотирьох років.

УНСоюз не виступив з членства в УККА. Це питання буде обговорене Головним Урядом. З причин поданих вище Український Народний Союз не визначив репрезентантів на пости, зарезервовані для УНС у керівних органах Українського Конгресового Комітету Америки.

Ми закликаємо всіх союзовців зімкнути свої лави і захищати інтереси УНСоюзу від усіх атак, внутрішніх і зовнішніх, і допомогти вашим керівним органам зберегти в нашій громаді нашу заслужену позицію чести й пошани.

Ми закликаємо всіх членів Відділових Урядів і Окружних Управ, всіх членів Головного Уряду і все членство подвоїти свої зусилля для загального добра громади, для добра наших Церков і для добра Українського Народного Союзу, як це чинили наші предки – піонери.

Нехай наші старання стануть знаряддям здорового відродження єдности в нашій громаді і відновленням духа, на якому збудовані демократичні підвалини Українського Народного Союзу.

З братським привітом
Іван О. Флис, головний предсідник

Т. Богданська переобрана на президента УМІ

Ню Йорк, Н.Й. (Д.К.). — В неділю, 12-го жовтня ц.р., тут, в домівці УМІ при 136 2-а авеню, відбувся Загальний з'їзд учителів Українського Музичного Інституту Америки, Інк., в якому взяли участь відділи: Ню Йорк, Нюарк, Ірвінгтон, Филядельфія, Балтімор, Трентон, а далеко віддалені відділи прислали письмові звіти.

Зборами проводив Юрій Оранський. Після ділових нарад та оживленої дискусії про нові педагогічні напрямні учасники з захопленням слідкували за „Альбомом на екрані": фотографії з життя і творчости Станіслава Людкевича, який цікавими коментарями висвітлював Ю.Оранський.

Опісля з'їзд вибрав нову управу на шкільний рік 1980-81 в такому складі: Таїса Богданська — президент; Рафаїл Венке — віцепрезидент і імпрезовий референт; Ляриса Крупа — секретар; Марія Мацькевич — скарбник; Галя Клим — педагогічний референт; Дарія Каранович — пресовий референт; Калина Чічка-Андрієнко — видавничий референт; Богдан Лончина, Ярослав Лабка — товариський суд; Богдан Перфецький і Лідія Шавяк — контрольна комісія. До Ради Директорів ввійшли: Лідія Грабова, Наталія Котович, Галина Мирошниченко, Юрій Оранський, Лев Стругацький, Лідія Шавяк, Оксана Сімович і Ольга Чипак.

У Чікаго відбулися наради Окружного Комітету УНС

Чікаго, Ілл.,(Л.Б.) — Для пожвавлення праці на полі УНСоюзу головний радний і голова Округи Михайло Сорока скликав ширші організаційні збори всіх Відділів УНС, які діють на терені Чікаго, щоб спільно обговорити осінню кампанію приєднування нових членів до Українського Народного Союзу. Збори відбулись в суботу 20-го вересня в домівці Відділів УНС при Вестерн авеню.

Присутніми крім членів управ поодиноких Відділів були головна радна УНС Гелен Олек; почесний член УНС, колишній головний контролер Іван В.Іванчук та д-р Іван Флис.

Збори вів голова Округи Михайло Сорока, секретарював секретар Округи Стефан Горалевський. Відчиняючи збори, М.Сорока попросив усіх однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять недавно померлого інж.Миколу Олека, союзового та суспільно-громадського діяча, в тому — кількакратного голову союзової Округи Чікаго.

Опісля д-р І.Флис зреферував стан УНС на сьогоднішній день, його маєтковий стан і стан членства. Дуже докладно зупинився на справах будівлі УНС у Джерзі Сіті та на нових плянах, які б допомогли у приєднуванні нових членів. Ствердив, що ріст членства не йде в парі із природними втратами членства, а тому закликав до більш посиленої праці на цьому відтинку. У дискусії порушувано багато справ; деякі дискутанти були критичними щодо певних потягнень Централі.

Бракувало на зборах д-ра Мирона Куропася й інж. Анатолія Дорошенка.

Учасники дискусії критикували організаційний Відділ, який листами у терен багато користи у приєднуванні членів не принесе. Головний організатор повинен, на їхню думку, частіше і надовше приїжджати в терен, де спільно з місцевими секретарями міг би напевно приєднати певну кількість членів. Його присутність конечна головно там, де нема постійних організаторів.

Подавано думки, що запланований фільм про УНС ледве чи принесе багато користи і було б можливо краще ці гроші зужити на добрих постійних організаторів. На запит, чи УНС дає місячні дотації українським правозахисникам, в тому теж ген. Григоренкові, д-р І.Флис дав вичерпну відповідь.

(Закінчення на стор. 3)

Куба звільнила всіх американців з ув'язнення

Вашінгтон. — Комуністичний уряд диктатора Фіделя Кастра наказав звільнити з ув'язнення всіх американців, кажучи, що це крок „доброї волі" з боку кубинського уряду. Амнестія охоплює 33 особи, громадян З'єднаних Стейтів Америки, які були засуджені в різних роках дуже часто тільки за те, що вони американці. Державний департамент, інформуючи про цю справу, заявляє, що покищо не відомо, чи під категерію звільнення попадуть також кубинці, які, проживаючи в ЗСА, здобули тут громадянство, а чи тільки народжені в ЗСА особи.

Речники Державного департаменту покищо відмовились від коментування цієї справи, але загально вважають, що амнестія була подумана для поліпшення кубинсько-американських відносин і наладнання евентуальних дипломатичних зв'язків в майбутньому, якщо в міжчасі не дійде до нового загострення між Гаваною і Вашінгтоном, бо, як відомо, кубинські військові частини ще й досі перебувають в різних країнах Африки і, як кажуть військові спостерігачі, також в Афганістані.

Офіційні речники ЗСА вказують на два інші випадки „доброї волі" кубинців, а саме — замкнення порту Марієль, через який переходили тисячі кубинських втікачів, які потім нелегально переїжджали до Америки, і видачу двох перехоплювачів літаків для покарання в ЗСА. Цей останній випадок, кажуть речники Державного департаменту, фактично припинив на деякий час скеровування літаків американських повітряних ліній до Гавани.

Рамон Санчез-Пароді, кубинський дипломат, який в чехо-словацькій амбасаді заступає інтереси Куби в ЗСА, заявив, що амнестія для американських в'язнів є „ традиційною формою приязні" між кубинським і американським народами. Санчез-Пароді визнав чималі заслуги конгресмена з Ню Йорку Беджаміна А. Ґілмана у звільненні в'язнів. Нюйоркський конгресмен признався, що деякі американці мабуть не захочуть повертатися до ЗСА, бо їх чекає тут суд за інші справи, від яких вони втекли до Куби.

У світі

У ЖЕНЕВІ ПОЧАЛАСЯ знову конференція у справі обмеження ракет далекого засягу у Европі. Совєтський Союз уже розмістив коло 150 ракетних викиднів до ракет СС 20 та сконцентрував відповідну кількість ракет в їх районах. Совєтські ракети СС 20 можуть з тих новопобудованих викиднів обстріляти кожне европейське місто. Держави НАТО вирішили зі свого боку почати поміщувати свої подібні ракети, але щойно в 1983 році. Тому ЗСА і їхні союзники вимагають усунення тих ракет, які Совєтський Союз уже заінсталював. Совєтські СС 20 є типу багатоладункових ракет і кожна головка з атомовим ладунком може бути націлена на інший об'єкт. Дотепер НАТО не має ніяких далекосяжних ракет, заінстальованих в Европі, які могли б досягти Совєтського Союзу. Якщо не дійде до взаємного узгіднення й Москва своїх СС 20 з Европи не усуне, тоді, очевидно, ЗСА почнуть інсталювати свої. Американське військове командування у порозумінні з державними чинниками розпрацьовує пляни приміщення в Европі 108 ракет типу Першінґ зі засягом 1,000 миль і 464 типу Круїз зі засягом 1,500 миль.

УРЯД КНР опротестував американське рішення, яким нібито приватному представництву острова Тайвану в ЗСА надано дипломатичні привілеї. Заступник міністра закордонних справ КНР Занг Вейдзін передав амбасадорові ЗСА Леонардові Будннакові формальний протест, заявляючи, що надання дипломатичних привілеїв Американському інститутові на Тайвані і китайській тайванській Координаційній раді для північноамериканських справ у ЗСА є зломанням прийнятих між ЗСА і КНР принципів.

У ВАШІНҐТОНІ ЗАКІНЧИЛИСЯ дводенні розмови між представниками ЗСА, Єгипту і Ізраїля. Після закінчення розмов представники трьох делегацій виступили на спільній пресовій конференції. З американського боку керівником делегації був спеціяльний амбасадор для справ Близького Сходу М. Лінович; із ізраїльського — міністер унутрішніх справ Йозеф Бург, з єгипетського — міністер закордонних справ Камаль Гассан Алі. Додатково з єгипетського боку участь у розмовах брав віцепрезидент і найближчий співробітник президента Садата, Госні Мубарак. Конференція тих трьох сторін закінчилася чималим успіхом. Хоч не вирішено ще цілого ряду справ, пов'язаних з автономією арабським палестинцям в Ізраїлі — уряд Ізраїля надає їм різні автономні права односторонньо, не чекаючи на міжнародні домовлення, — але вирішено розпочати поширену конференцію в цій справі 17-го листопада ц. р. Конференція та відбудеться в Ізраїлі, або Єгипті.

МІСІЯ КНР В ОН подала офіційний комунікат про збройний інцидент, який стався на совєтсько-китайській границі: 5-го жовтня, 1980 року коло 8-ої год. вранці чотири совєтські вояки переступили совєтсько-китайський кордон на річці Ерґун у човні. Вони намагалися пірвати китайського чабана Лі Джонґа. Лі Джонґ протиставився їм рішуче й вони його застрілили. Почувши постріли, на місце прибігли китайські прикордонники. Совєтські вояки почали в них стріляти, а тоді вони в самообороні вбили одного совєтського вояка на китайській території. Залишивши свою зброю і речі, три інші совєтські напасники у паніці втекли на човен, а в ньому на совєтський бік. Китайська сторона вимагає покарання винних у цьому інциденті і припинення збройних провокацій на китайсько-совєтському кордоні.

ІЗ ЗБЛИЖЕННЯМ ФРАНЦУЗЬКИХ ВИБОРІВ, ЯКІ відбудуться весною наступного року, пожвавлюється передвиборча кампанія. Перед останніми виборами головною темою розмов і обосторонньої пропаґанди — за і проти — була „ліва коаліція" соціялістів і комуністів, які йшли разом, через що була небезпека, що ліві виберуть свого кандидата президентом Франції. Ця небезпека минула, коли коротко перед днем виборів комуністична партія Франції зірвала договір зі соціялістами й почала проти них кампанію, яку програв Франсуа Міттеран, соціяліст, а виграв теперішній президент Валері Жіскар д'Естен, який уже розпочав передвиборчу кампанію, виступаючи у робітничих осередках.

В Мадриді не знайшли узгіднення щодо програми

Мадрид, Еспанія. — Надії на узгіднену програму Гельсінкської конференції 35 европейських держав та ЗСА і Канади, що починається 11-го листопада ц. р. в Мадриді, не оправдалися. Совєтська делегація разом з делегаціями сателітних країн настоює на повній капітуляції західніх країн і відкидає всякі, навіть найдальше йдучі компроміси. Таким чином спір буде перенесений на пленум Конференції, або, в найкращому випадку, дійде до якогось компромісу на підготовчій конференції безпосередньо перед пленумом.

Макс М. Кемпельман, голова американської підготовчої підкомісії, яка відбуває свої зустрічі й наради в Мадриді, заявив: „Якщо вони гратимуть на проволоку, то ми також можемо це зробити."

Совєтський плян підірвання Гельсінкської конференції в Мадриді йде в двох напрямах: обмежити проблеми й теми, які будуть до обговорення, і обмежити час тривання конференції до мінімуму та час поодиноких виступів і обговорювання точок програми. Прийняття совєтського пляну було б однозначним зі зведенням конференції нанівець. Західні країни, включно з Америкою, настоюють на тому, щоб конференція сповнила в міру можливостей свою функцію, а для цього в першу чергу потрібно розгляду застосування ухвал „третього кошика" кінцевих домовлень у Гельсінках поодинокими державами.

Представник СССР Юрій В.Дубінін висловив надію, що остаточно узгіднення таки буде осягнене: „Я направду очікую цього, але можливо, що це не станеться скоріше як опівнічі 10 листопада", тобто декілька годин перед початком властивої конференції. Складність ситуації збільшена тим, що західні країни обстоюють процедуру, прийняту вже для тих конференцій у Беоґраді в 1977 і 1978 роках, а совєтська делегація домагається зміни того, що по довгих нарадах обопільною згодою устійнено.

Одиноке, в чому дотепер осягнено згоду, це перерва конференції на час Різдвяних свят. Одначе совєтска делегація домагається, щоб до того часу були винесені ухвали, а західні держави обстоюють, що це закороткий час, щоб усі учасники висловилися та щоб можна було розв'язати поодинокі проблеми.

Після дотеперішніх дебат і з'ясування становищ поодиноких делегацій голова американської делегації висловився: „Совєтська делегація своєю поставою зробила найбільше для скріплення єдности Заходу.

В Америці

СТЕЙТ ОГАЙО є тепер полем битви між Джіммі Картером і Роналдом Реґеном, кандидатами на президента з Демократичної і Республіканської партії. Президент Картер продовжує атакувати Реґена за його економічну програму і брак зрозуміння до багатьох проблем закордонної політики і оборони. Реґен натомість, використовуючи помилки теперішнього Уряду, закидає Картерові брак лідерських кваліфікацій і ведення політики „струся" що ховається перед кожною небезпекою даючи тим самим змогу Москві вести агресивну політику у всіх частинах світу. Останні опитування в Огайо, що їх перевели газети „Ню Йорк Таймс" і Сі-Бі-Ес Нюз показують, що Реґена підтримують тепер 36 відсотків виборців, Картера 34 і Андерсона 7 відсотків.

ЯКЩО ДЖІММІ КАРТЕР буде переобраний на президента ЗСА, чи він свою перемогу буде завдячувати сенаторові Робертові Кеннеді? — Такі питання ставлять собі деякі провідні демократи, які думають, що тільки Кеннеді може допомогти демократичному кандидатові наладнати добрі зв'язки з чорними і порторіканцями, які досі з деяким упередженням ставляться до Картера і ще ніде виразно не заявилися за його перевибір. Провід Демократичної партії свідомий того, що чорні і порторіканські виборці в більшості скупчені у великих центрах, які мусить здобути Картер, щоб виграти вибори.

ЕНДРЮ ЯНҐ, колишній амбасадор ЗСА до Об'єднаних Націй, також називає Реґена „расистом" і „ненависником чорних". Виборчий комітет Картера відсепаровує себе від тієї заяви, виконуючи послідовно обіцянку дану президентом Картером, що ані він, ані лідери Демократичної партії не вестимуть більше виборчої кампанії проти особи Реґена, а радше проти його висловлювань і програми Республіканської партії. Янґ, покликаючись на виступ Реґена минулого літа в Міссісіпі заявив, що якщо Реґена виберуть президентом то значно потерпить негритянське населення. Втаємничені особи твердять, що Янґ правдоподібно намагається приподобатись Картерові і може старається про нову посаду в його уряді.

ПОЛІТИЧНІ СПОСТЕРІГАЧІ ТВЕРДЯТЬ, що якщо ситуація у південних стейтах не зміниться в користь Демократичної партії і її кандидата, то Картер готовий потерпіти поразку, бо досі тільки чотири стейти підтримують Картера, а в інших домінує кандидатура республіканця Реґена, якого підтримують майже усі релігійні групи з надією, що він своїм впливом приверне „Бога" до шкіл, тобто старатиметься ввести якусь форму молитви до публічних шкіл і виховних інституцій. Крім того Реґен високо ставить проблему моралі в родинах і спільноті.

СТРАХ ОПАНУВАВ негритянське населення у місті Атланта з причини зникнення багатьох негритянських дітей. Посадник Атланти Мейнард Джексон наказав посилити поліційні відділи і розпочати розшуки за пропавшими дітьми. Досі, на протязі 15 місяців, пропало вже 14 дітей і ніхто не знає де вони поділися. Ця містерія зникнення малолітніх дітей викликає переполох у місцевого населення.

ВИБОРЧИЙ КОМІТЕТ Республіканської партії відтерер висилатиме разом з Картером своїх заправлених у політиці людей, яких вони назвали „групами правди" і завданням яких буде спростовувати неправдиві твердження Картера, висловлені проти їхньої партії чи кандидата Реґена. Ці „групи правди" поділились функціями: одні виступають в запитах і дискусії після виступу Картера, інші приїжджають зараз після нього і дають свою версію на ті проблеми, які щойно порушував перед ними Президент. До групи входять конгресмени, сенатори й інші політичні діячі.

В ПОЛЬЩІ УРЯД РОЗВ'ЯЗАВ ОФІЦІЙНІ ПРОФСПІЛКИ

Варшава, Польща. — У наслідок робітничих страйків у Польщі комуністичний уряд тієї країни був змушений зліквідувати створену і керовану ним централю профспілок, бо не стало в тій системі ні членів, ні низових льокальних філій і відділів.

Мечислав Ґрад, секретар профспілкової централі, сказав одверто: „Всі профспілкові філії покинули централю. Вони перейшли до організації „Солідарносьць" тобто до централі вільних профспілок, які постали на рішучу вимогу робітників. Вимога дозволити робітникам у комуністичній Польщі організуватися в незалежних від партійних органів і державної контролі професійних спілках була найбільш далекойдучою серед усіх вимог, що їх ставили страйкуючі робітники. Це вперше в комуністичній країні робітники добились створення вільної профспілки.

Секретар Ґрад поінформував також, що багатьох працівників урядової профспілкової централі уже звільнено з праці, серед них коло 150 вищих урядників, а інших також плянується звільнити. Залишиться тільки декілька осіб, які ввійдуть в склад ліквідаційної комісії, яка переведе ліквідацію майна і розрахунків централі. З Варшави повідомляють окремо, що ліквідація майна польської урядової профспілкової централі викликала розходження в думках заінтересованих сторін: дотеперішня централя, яку ліквідують, чи вірніше її керівні члени хотять залишене майно передати згідно з бажанням комуністичної партії, а „Соліарднісьць" і робітники вимагають, щоб фонди були звернені робітникам, власникам тих фондів, або передані на цілі призначені ними.

Делеґація Патріярхального об'єднання перебувала в Римі

Чікаго, Ілл. — Під кінець вересня ц.р. побувала в Римі делеґація УПСО в складі голови президії Об'єднання, проф. Петра Зеленого з Бельгії, і члена Головної ради мирян, проф. Василя Маркуся з ЗСА. Делеґація мала на меті представити відповідним чинникам в Римі ряд побажань і пропозицій від мирянського руху. Їх зміст був узгіднений з европейською частиною президії в відбула своє засідання в Ґенті, Бельгія, та телефонічно з членами президії в Північній Америці.

В суботу, 27-го вересня, проф. Зеленого і В.Маркуся прийняв Блаженніший Патріярх Йосиф, який живо цікавився проблемами і побажаннями мирян. Патріярх Йосиф виразно підкреслив позитивний вклад мирян у розбудову нашого церковного життя останніх десяти років і настоював на дальшому активному включенні й дальшій присутності мирян у УКЦеркві. Представники УПСО відбули також ряд розмов із співпрацівниками Патріярха у Ватикані та в Українському Католицькому Університеті.

У неділю, 28-го вересня, відбулася довша розмова делеґатів УПСО з Митрополитом Максимом Германюком, який тепер є учасником Папського Синоду Єпископів. У щирій і безпосереній розмові розглянено деякі труднощі, які заіснували в УК Церкві останнім часом, та говорено про потребу їх полагодження. На думку Митрополита, ці справи мусять насамперед розглянути Владики перед чи в час чергового Синоду. Владика Максим закликав впливати на позитивне полагодження цих проблем, а зокрема конфлікту в Англії.

Щождо перспектив і аґенд наступного Синоду Митрополит підкреслив, що на ньому УКЦерква повинна здати свій іспит. „Тепер можемо самі вирішувати багато справ, і буде залежати від учасників Синоду, як це зробимо. Делеґати УПСО висловили низку пропозицій і побажань щодо аґенд, і деяких актуальних справ. Вони подали становище УПСО, що в якійсь формі голос мирян повинен бути заступлений на цих синодальних нарадах. Дата Синоду ще не вирішена, але вже порядок дня відомий, як також надходять різні пропозиції від окремих єпископів, священиків і мирян.

У понеділок, 29-го вересня, прийняв делеґацію УПСО Кардинал Владіслав Рубін, новий префект Конгреґації для Східних Церков. Йому подано на письмі обширний меморандум в актуальних справах УКЦеркви, а крім того проведено обмін думок про найважливіші з них. Авдієнція тривала 40 хвилин.

Кардинал Рубін запевнив про свою і Папи Івана Павла прихильність до Блаженнішого Отця Йосифа і заявив, що бажав би внести новий стиль у взаємини між очолюваною ним установою і Патріярхом Йосифом та Церквою взагалі. Він вислухав думки делеґатів і коментував їх обережно, застерігаючись, що ще не з усіма справами основно ознайомлений. Кардинал-префект поликувався на діюче церковне право, яке в тих рамках не дозволяє на більші структуральні зміни.

Це стосується запропонованого Блаженнішим Патріярхом Постійного Синоду, бо він, як правлячий орган помісної Церкви, мав би діяти на своєї території. Делеґати обстоювали думку про потребу такого Синоду і висловилися, що існуючі принципи права є занадто вузькі і вони повинні бути модифіковані.

Розмова з Кардиналом Рубіном велася українською мовою, а деякі пецизні формулювання Кардинал-префект волів висловити польською мовою. Меморандум був переданий йому від УПСО українською мовою та з італійським перекладом.

ДИТЯЧА МАСКАРАДА

Філядельфія, Па. — Управа Світлички при УЗХ влаштовує в неділю, 26-го жовтня ц. р., о год. 3-ій по полудні в Українському Освітньо-Культурному Центрі при 700 Сідар ровд, Абінгтон, Па., величаву дитячу маскараду. В програмі: „Червона Шапочка", дитяча забава — музика В. Антонець, гри, несподіванки, виграші та смачний буфет.

ВИШИВАНІ ВЕЧЕРНИЦІ В ІРВІНҐТОНІ

Ірвінґтон, Н. Дж. — В суботу, 1-го листопада ц. р., о год. 8-ій вечора тут в УНДомі при 140 Проспект авеню в Ірвінґтоні відбудуться заходом 75-го Відділу СУА в Майпелвуді, вишивані вечерниці. Грає дві оркестри — „Іскра" і „Амор"; вступ 8 долярів від особи.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00.
UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Сирія і СССР: чи новий сателіт Москви?

У середу, 8-го жовтня ц.р. Сирія і Совєтський Союз підписали в Москві „договір приязні й співпраці", що напевно скріпить мілітарну і економічну позицію СССР на Близькому Сході. Договір, підписаний на 20 років по суті подібний до тих договорів, що їх Москва підписала з Іраком і Південним Єменом, які на ділі мали цей ефект, що ці дві останні держави перетворилися у сателітів Москви.

Однак „договори приязні" не завжди стають засобом для посилення панування Совєтського Союзу. У 1975 році президент Єгипту Анвар ель-Садат зірвав такий договір з Москвою та повиганяв сотні совєтських „дорадників", які почали „совєтизувати" Єгипет. Як рівнож в Іраку, який теж підписав подібний „договір приязні", совєтський вплив маліє, хоча Москва постачає тепер усе узброєння хі амуніцію для Іраку у війні з Іраном.

Хоча деталів самого договору не подано до публічного відома, але є здогади, що Москва обіцяла допомогу Сирії на випадок війни з Ізраїлем. Існує також правдоподібність, що Сирія дозволить совєтському урядові впровадити свої війська на її територію на випадок більшого конфлікту на Близькому Сході.

Після підписання договору, Брежнєв у присутності сирійського президента Гафез аль-Ассада заявив, що „у міжнародному відношенні, совєтсько-сирійський договір заключено з метою допомоги для поліпшення ситуації на Близькому Сході та для встановлення дійсного і справедливого миру. Договір не має інших цілей і не є спрямований проти жадних третіх сторін. Цей договір є в імені миру, а не в імені війни."

Відомо, що Сирія є в поганих стосунках із Туреччиною, провадить ідеологічні спори з Іраком та є у холодному відношенні з Йорданом. Але Сирія уважає себе більшою мілітарною силою від інших арабських країн та є гостро проти єгипетсько-ізраїльської угоди, підписаної у Кемп Дейвіді.

У своїй промові Брежнєв гостро засудив Америку, сказавши, що це, мовляв, ЗСА спровокували війну поміж Іраком та Іраном, як також, що Америка „шантажує" Близький Схід встановленням своїх летунських і морських баз у тій частині світу.

На думку західніх спостерігачів у Москві, новий договір — це без сумніву великий політичний здобуток для совєтського уряду, а крім цього — це надбання нової бази для Кремля. Якщо цей договір розглядати в аспекті короткої мети, то факт його заключення вказує на те, що на Близькому Сході, напостійно заякоряться совєтські мілітарні частини. Якщо знову цей договір розглядати з аспекту довшої мети, то можна припускати, що Москва розбудує свою мілітарну потугу до тієї міри, що Сирія стане сателітом Москви та служитиме трампліном для совєтських імперіялістичних авантюр у цій частині світу.

Знову ж арабські урядові чинники в Об'єднаних Націях твердять, що цей договір підписано на домагання сирійського президента, щоб цим разом скріпити власну позицію у Сирії, де проти його правління виступає Іслямське Братство скрайньо радикальна група, а також з уваги на його поступову відізольованість в арабському світі.

Т.Т.

ГОЛОС ВОПІЮЩОГО

(3)

Проблеми сім'ї, виховання, дозвілля, сфери почуттів — все це не цікавить таких авторів. З'явилися твори, які ілюструють цю теорію, деякі з них мали навіть успіх, хоча цей успіх виявився короткочасним, багатьох ці твори налякали своєю надмірною заданістю, жорстокістю, антигуманністю. Та і як було не лякатися такої збідненості людської особистості, зведення її до функціонального призначення, так наче мова йде про знаряддя виробництва, про машину, пристрій, яку-небудь деталь".

Як бачимо, Загребельний злегка, але виразно критикує таких письменників, що поза станком і нарядом та „виконанням пляну" не бачать того найважливішого у житті і літературі, тобто людини, суспільства, народу. Що станком і партією, очевидно комуністичною, хочуть заслонити цілий світ Говорять і самі бояться того, що проривається в них на поверхню життя, а опісля стероризовані власним страхом пригинають коліно перед партією, цензором, критиком-стукачем. Кожен бо підсовєтський критик, літературний критик, виконує „почесне", тоб то ганебне завдання — викривати й доносити про те, що розбігається з партійною лінією і її настановами.

Це не припадок

Це не припадок, що партія і режим волають при кожній нагоді за „виробничою літературою". Таким чином вони добиваються двох речей. З одного боку затуркують людину, звужують її кругозір та заінтересування, або принаймні намагаються те зробити, приучують до „виконання і перевиконання пляну", як до чогось найсуттєвішого в житті людини, а з другого — нищать можливості розвинути справжню літературу, справжню книжку, в якій були б представлені болі й радощі людини, життя людське, її прагнення і її ріст, а найважливіше її бажання штурмувати нові висоти, жити повнішим змістовнішим життям. Такої літератури ні партія, ні режим не хочуть! А щоб заповнити прогалину, бож велика частина людей без книжки жити не може, то втискається їй в руки безконечну чергу нікудишних томищ, які замість її збагачувати і підносити, зміцнювати в ній почуття людського достоїнства і прагнення вийти на вищий позем роблять якраз навпаки, спихають людські почування вниз, а людський зір скеровують на те, що відбирає охоту від поривів, дерзань, від шукання нового й кращого.

Загребельний бачить це і йому мимоволі вихоплюється:

„Адже труд, людська діяльність — це не просто і не тільки діяльність виробнича.

Звузивши світ і можливості своїх героїв, ми збіднюємо літературу, зводимо її до не властивих їй функцій. І ось уже з'являються твори, в яких автори ратують за збалансування народногосподарських планів, вирішують проблему нестачі вагонів для вивезення мінеральних добрів, здачі житлових будинків без подальшої їх доробки мешканцями, забезпечення металургійних підприємств шихтовими матеріялами або виливницями для розливки сталі".

Він на момент „забувається", або удає, що не знає, що це не припадок, що це все „по пляну", що численні очі дивляться й пильнують, щоб воно було саме так і нарікає, або навіть бунтується проти цього, але глибоко впоєне в нього підпорядкування, а ще більше сервілізм кажуть йому підкреслювати, що „основою людського існування — труд", не творчість не шукання й змагання до кращого, але „продукційні процеси". А потім знов поривається, знов підноситься до штурму і по хвилині — никне.

Несправжня література

Творець творить з своєї потреби, з обсервації життя та з переживання того, що довкола нього діється. Він бачить глибше, чи краще та пов'язує те, чого звичайна людина не бачить, витягає з нього найосновніше і передає людям для передумання, для збагачення. В СССР — це зовсім інакше. Партія ставить завдання, „висуває проблему", виставляє віхи — а ти пиши, різьби, малюй, оспівуй. Але це не живе життя, яким має бути виповнена книжка! Загребельний бачить це: *„вся ця вигадана проблемність багатьох наших питань не більше, як метаморфоза кон'юнктури, полегшеного шляху до успіху? Суспільство розвивається, економічні проблеми і господарські неув'язки рано чи пізно будуть вирішені й усунені, а тоді що ж: усунені будуть і ці книжки? Та справа в тому, що вони усуваються ще раніше, адже ця література несправжня. Колись побутувало визначення „лицар на час". Тепер можна було б сказати про такі книжки: правдивість на час."*

Комуністична партія вимагає від творців, щоб вони представляли й розмальовували „радісне життя епохи осягнутого соціялізму", власне те, що творець тієї епохи Йосиф Вісаріонович назвав ще коротше „жити стало краще, жити стало веселєє". Але ж воно так не є. І яке життя не було б, воно завжди матиме свої складності й турботи та недоліки. А що ж з ними зробити? І Загребельний відповідає: *„І суспільний обов'язок літератури виявляється не тільки в ствердженні передового, а й у викритті недоліків життя."*

„Позитивний герой"

Позитивний герой — це був закон в красному письменстві в СССР. І того „позитивного героя" творили, як могли. А з тих „позитивних героїв" виходили, як каже Загребельний: *„Надміру ділові люди, сильні завдяки посаді, яку вони обіймають, особистості, надлюди і зверхнахаби, комп'ютерні душі, виконавці і перевиконавці — чи це*

(Закінчення на стор. 4)

З НАШИХ БУДНІВ

Прощання з лісом

Коли „станційний вагон" друга Крумшина Миколи вже третій та й останній раз обертав оглоблями з 44-ої вулиці, навантажений моїм „ременентом", він ще тільки раз, і на малу хвильку, затримався під вікном, ніби для того, щоб дати мені нагоду сказати „ґуд бай" моєму „лісові", чи то пак берестові, так добре знайомому шановному читацтву з попередніх „наших буднів".

Тоді стало мені так омкно на душі, що трохи не пустив зайвої сльози в теплий светер — різдвяний дарунок похресника Марка, — допоможи йому, Господи, зробити блискучу кар'єру, в голливудському Вавилоні, поскільки хлопець вибрав собі Десяту Музу за свою — улюблену.

Цю мою збентеженість помітив бистрим режисерським оком колега Крижанівський Степан з ЛМ-Клюбу в Ню Йорку, що фактично керував акцією „перенесення мощів", як сказав би в такій ситуації поет Богдан Нижанківський, він же „Бабай" в журналі „Лис Микита".

— А ти, Іване, — сказав тоді Стєпан, — не розкрохмалюйся та й не компромітуй ось -тут, публічно, чесного гумористичного цеху: поплескай своє деревце на прощання по корі і зразу готуйся зустрічати новий „ліс", що росте під новою твоєю квартирою, при Першій авеню, на долині міста ... Взагалі, пане товарищу, треба тобі присвячувати більше часу та уваги деревостанові та всякій рістні, а то в останньому часі, як слушно хтось замітив у Літературному Клюбі, ти геть зійшов „на пси", розписуючись безнастанку про таких друзів людей, як „Чемний" і „Циган"... А хіба дерева, кущі, трави та інші верболози не є друзями людини?

— Мало того, — відповів я тоді знаменитому імпрезовому референтові. — Пригадую собі, як небіжчик чермен-Мао, сказав раз, чи записав у свою червону книжечку, такі глибокоумні слова:

„Жінка — це друг людини!"

З чого виходило б, що в людини є багато друзів на цьому білому світі, а ціла „закаламанція", як пише Гриць Зозуля, полягає в тому, що людина часто сама стає недругом тварин, рослин та „інших верболозів", а таки найчастіше своїх собратів — людей!

Ікер

АНТИДОТ „ІДЕОЛОГІЧНІЙ БОРОТЬБІ"

У Києві у видавництві „Вища школа" появилася праця кандидата філософічних наук Лариси Левчук „Психоаналіз і художня творчість", яка в „ім'я ідеологічної боротьби" викриває „нові тенденції і напрями сучасної буржуазної культури, що прагне перетворити людей на слухняних споживачів".

Автор цієї праці в подробицях розглядає „один з найпоширеніших напрямів буржуазної естетики" та „переконливо доводить вплив психоаналізу на розвиток духовного життя буржуазного суспільства і мистецтва, демонструючи його методологічну неспроможність, а головне — антигуманізм", — пише у цій газеті Н. Капельгородська, кандидат мистецтвознавства.

А також, — твердить автор цієї статті, — у цій праці, „розкривається" нігілізм, цинізм, релятивізм моралі", у якому саме важливу ролю відіграє психоаналіза, „всілякі варіювання фрейдистських поглядів на людину /принаймні у цьому випадку Л. Левчук... дещо припізнилася!\ як на ізольований від суспільно-соціальних законів розвитку суспільства індивід, що підкоряється лише власним інстинктам".

Л. Левчук, як то зазначає рецензент, передусім досліджує питання „особисті мистця". Зупиняючись на цій проблемі, що порушив автор книги, Капельгородська наглядно у глузливій формі передає думки Л. Левчук про мистців у „вільному світі", яка окреслює їх „пасивними спостерігачами, талановиті задуми яких в умовах „обмеженої творчості девальвуються", а їхні твори відображають „внутрішній світ божевільних, садистів, еротоманів, а не соціяльний аналіз".

Доценту розгромивши мистецтво у „вільному світі" і його нігілізм, і не знайшовши у ньому ані однієї позитивної риси, Н. Капельгородська підкреслює, що Л. Левчук в своїй праці, „викриваючи механіку творення буржуазних ідеологічних міфів" — водночас показує оте — „позитивне", яке, річ ясна відображають совєтські автори, тобто „соціалістичну дійсність на шляху до комунізму".

Цього роду „рецензії" і цього роду „праці" є нічим іншим, а черговим засобом совєтської кліки, яка проводячи віжками „ідеологічної боротьби", намагається дорогою фальшування фактів, поставити перед совєтським громадянином під сумнів — „вільний світ" і мистецьку творчість у ньому.

Але покищо цього роду „твори", — як стверджує сам рецензент, — „мало ще розроблена тема". Мабуть там нікому не дуже так уже спішно „розоблачувати буржуазну антигуманну" творчість.

Володимир Мацьків

БАТЬКІВСЬКИЙ АВТОРИТЕТ

„Дітей ховати—то камінь глодати", — каже наша народна приповідка. І справді, хто хоче мати потіху зі своїх дітей, повинен добре призадуматись над цією справою. Правда і те, що не всі діти однакові, одні даються легко провадити, вони слухняні і не спричинюють батькам більших клопотів. Але бувають і діти, що їх дуже важко виховувати і вони майже на кожному кроці спричинюють батькам труднощі.

Респект

У вихованні дуже велику ролю відіграє батьківський авторитет. Батьки в родині, головно серед молодших дітей, репрезентують і Бога, і державу, і всі закони, які прийдеться дітям респектувати в житті, коли вони підростуть. Тому слово батька — матері повинно бути для дитини „святе". Дитина не повинна сумніватися в його правильність та доцільність.

„Авторитет, — як каже проф. Гончаренко, — це добровільний визнаний і обов'язуючий моральний закон для тих, що цей авторитет приймуть і його респектують", а А. Макаренко уважає, що авторитет — це „не потребуюча доказів і не викликуюча ніяких застережень, гідність старшого супроти молодшого і що його вартість і силу легко можна побачити".

Авторитет основується на певному і цілковитому довір'ї. Одначе цей авторитет треба здобути. Він сам не приходить. А здобути його можна тоді, коли обоє батьків будуть себе взаємно респектувати. Ні один з батьків не буде старатися показатись кращим перед дитиною. Жадний з батьків не сміє легковажити один одного слова і не сміє дозволити дитині того, що заборонив один з батьків.

Розбіжності між батьками

Діти дуже скоро прослідять розбіжності між батьками і старатимуться їх використовувати по-своєму. Ще гірше, коли батьки у своєму щоденному житті та поступуванні самі не хочуть признати авторитету над собою. Коли говорять із легковаженням про такі чинники, які в громадському, релігійному та культурному житті заслуговують на признання та пошану, коли стараються повалити в очах дитини авторитет, що йому вони самі повинні підпорядкуватися.

Усе це підриває авторитет батьків супроти дітей, що у вихованні відограє дуже важливу ролю.

Знаємо з досвіду, що діти дуже часто наслідують своїх батьків, навіть в іграх роблять часто це саме, що їхні батьки. Тому батьки в ніякому разі не повинні допустити до цього, щоб їхній авторитет зазнав в очах дітей певних застережень, чи критики. Коли ж трапиться таке, що один з батьків, не розглянувши належно справи, чи з інших причин, дав якийсь наказ, чи заказ, що будить поважне застереження другого з батьків, то і тоді діти повинні це виконати, але цей з батьків, хто зробив помилку, може опісля виправдатись перед дітьми, якщо цього вимагатиме конечність. (Наприклад, був зле поінформований).

Коли ж діти починають підростати і можуть мати вже свої власні переконання і зрозуміння різних справ, тоді батьки починають ставати радше приятелями та дорадниками. Але і тоді діти повинні рахуватися із думкою батьків та в деяких випадках приходити до батьків із проханням за порадою. Але це тим більше зобов'язує батьків. У таких випадках батькам треба застановитися перед тим заки видадуть своє рішення чи пораду, якщо не хочуть втратити авторитету.

Поради

При такому вихованні авторитет батьків може залишитися до пізньої старости батьків, навіть тоді, коли діти вже цілком стали дорослими. І навіть дорослі діти в певних хвилинах свого життя можуть схотіти засягнути поради батьків. Такі взаємини батьків з дітьми дуже корисно впливають на оточення.

Як бачимо, батьківський авторитет — це дуже велика і потрібна дорогоцінність, яка є запорукою доброго виховання дитини.

Людмила Волянська

ПОЕТ, ЩО БУДУЄ СИМВОЛІЧНІ КАРТИНИ З ПОДИХАМИ ВІЧНИХ СИЛ

(1)

(Розмова з Василем Баркою)

Бувають розмови, які не хочеться припиняти. Бувають розмовці, яких би слухалося і слухалося без кінця. До таких обранців долі належить і наш найчільніший поет на еміграції Василь Барка — Василь Очерет, що його сімдесятиріччя нащодавно святкувала українська діяспора і великий-превеликий твір якого — чотиритомовий „Свідок" якраз тепер друкується. Також незабаром, бо вже в суботу 18-го жовтня, в Українському Інституті Америки о 6-ій годині вечора відбудеться зустріч з поетом, його Літературний вечір, з цікавою програмою. Вечір організовує Кураторія та Діловий комітет фонду для видання творів Василя Барки з метою дати українському громадянству метрополії справді вартісний культурний вечір і також дозібрати суму для видання „Свідка", до якої, згідно зі звітом Ділового к-ту, ще не вистачає 15 відсотків потрібних на завершення видання фондів. Прізвища учасників вечора — самого Поета, проф. д-ра Юрія Шевельова, поета й літературного критика Богдана Рубчака і акторів-рецитаторів Лариси Кукрицької та Володимира Лисняка, говорять самі за себе. Пані з Ділового к-ту займуться також буфетом. Тож вечір заповідається під кожним оглядом вдало.

З поетом ця довга розмова про його творчість, життя й взагалі загальну ситуацію, на замовлення Ділового Комітету, відбулася влітку цього року, якраз у розпал вакаційного сезону, коли і сам поет Василь Барка вибирався з однієї відпочинкової оселі, з зеленої „Верховини" в Ґлен Спей, над море, до Вайлдвуду, підлікувати своє підірване життєвими бурями здоров'я. Але не зважаючи на поспіх і виїзд наступного дня, все таки Василь Барка був терплячим і уважним опитуваним, знаючи напевно, що про нього його читач, теперішній і майбутній, хоче довідатися зі сторінок „Свободи".

Питання „Автора і Читача" в загальному — страшенно важливе для працівника пера, в нашому випадку для поета, бо і тут Василь Барка займає в українській літературі незвичайне місце: контакт його з читачем, з тим широким т. зв. „середнім" читачем ще не встановлений такий, яким він міг би і повинен бути. Тут ще ця одна незвичайність поетова. Критика від самого початку виступу Барки в українській літературі в більшості застелала його шлях трояндами, але читач ставився стримано до його творчости. Коли для Юрія Шереха, Григорія Костюка, Юрія Дивнича, обох Богданів: Бойчука і Рубчака, а ще раніше, в таборові часи — часи „МУР'у" — для Домонтовича і Косача понад Барку в сучасності українській не було поета і його беззастережно або з малими застереженнями порівнювано з Шевченком і Данте, то читача загального він собі досі не здобув.

Буває так, що признання приходить „згори", від літературних асів, так є з Баркою, з нашим цим поетом. Буває так, що признання приходить „знизу" і „згори", як це було з Шевченком, або тільки „знизу", як це в свій час підтвердив досвід з Василем Симоненком та з іншими поетами-дисидентами, які не втішаються захопленням у наших визначних критиків, зате народ прийняв їх за своїх і вивчає їх напам'ять, кладе їх слова на музику й деклямує невтомно на академіях.

Очевидно, що найідеальніша ситуація є тоді, коли визнають великим поетом одна і друга групи. І ось для цього і всі ці заходи з виданням творів Барки, що їх багато знавців уважають епохальними, з вірою в те, що „середній" читач їх теж відкриє для себе.

Сам поет Василь Барка, виглядає, не дуже турбується популярністю, бо уважає поезію покликанням, майже релігійним покликанням, як це слушно зауважив вже Остап Тарнавський. А раз творить він з вищого поклику й з вищого наказу, то і дбає радше про вічність, як теперішність, і його не журить те, що „поширення сфери його засягу відбувається дуже і дуже повільно" серед, наприклад, не тільки тих, що оточують його на вулиці, але і тих, хто „хоче його почути з вірою", про що вже писав понад тридцять років тому критик (псевдо) Юрій Корибут.

Отже Барка — поет, який потребує „поступового вчування". Але той, хто „замахнувся обійняти ціле людство і цілий світ", має терпеливість чекати віки на справжнє й широке визнання.

Сам поет говорить про свою творчість з запалом, порівнюючи свою діяльність з священством: він священник у поезії. Тут не тільки відданість справі, тотальна, жертвенна й беззастережна, але тут і віра така сама в правду, в істину, в того самого Бога-Христа.

В житті людини, з якої потім вилониться великий майстер, завжди є той пункт, від якого можна починати творче „літочислення". У випадку, наприклад, Івана Буніна, це була картинка потворного карлика, що її побачив у дитинстві. З тієї хвилини він знав, що мусітиме стати письменником, навіть нобелівським лавреатом.

У випадку Василя Барки — це були також ілюстрації, але не одна: „Ілюстрований Кобзарь" — „Гайдамаки" Опанаса Сластіона. Перше розкішне видання, ін-фоліо, розмір 33-44 см., геніяльної поеми геніяльного поета побачило світ Божий у 1886 році у видавництві А.С. Суворіна в Петербурзі, з російським перекладом Н.В. Гербеля і короткою передмовою Д.І. Еварницького. Це видання дала прочитати малому Василеві вдова по старшині Армії УНР, у якої підліток Барка-Очерет стеріг сад. І сама поема й особливо ілюстрації — на 50 сторінок книги 51 великі ілюстрації, з потрясаючою Гонтівською над зарізаними синами, — справили незатерте враження на майбутнього поета, яке опреділило взагалі його лінію в житті.

Другою книгою була „Божественна комедія" Дюранте Аліґієрі (Данте) з не менш, якщо не більш несамовитими ілюстраціями — неперевершеного Гюстава Доре, що його ми всі пам'ятаємо з ілюстрацій до „Дон Кіхота", „Втраченого раю" чи Біблії.

І тут, як у Буніна, малюнок скерував майбутнього поета в бік і Христа, і Данте, „Божественна комедія" якого стане майбутньою професією молодого літератора: кандидатська дисертація Барчина звалася: „Співвідношення реалістичности і фантастики в стилі 'Божественної комедії' Данте", і завданням всього життя—дати і собі велику розміром поему, подібну до Дантової.

З Богом теж уклалася дружба вчасно: це і батькова заслуга, його постійне читання „Апокаліпсиса" сусідам і синам, середущий з яких таки сам став священиком, і, знову, Шевченка. Христос для Барки так само неуникнимий і він не мислить існування свого без Нього, як не мислив себе й свого існування без Христа і Тарас Шевченко чи колись Григорій Сковорода, до якого йшов поет також за Шевченком.

В найновіших часах, хоч Василь Барка з тим не цілком погоджується, — взяв Христа за стрижень своєї творчости на тільки Барка, але вже перед ним ґеніяльний поет ще й досі загадково належно неоцінений критиками й критиками-поетами (синдром „Моцарта і Сальєрі") — Олекса Стефанович.

Із Шевченком єднає Барку не тільки Христос, але і біографія. Як Шевченко, Барка зазнав дитячих поневірянь. Про багато спільних з Шевченком моментів каже нам Автобіографія Барки, надрукована в журналі „Терем" ч.6. Число це містить чимало матеріялу про В. Барку, видане АДУК-ом у травні минулого року.

В його житті теж згадується мандрівний диякон-живописець. Малим хлопцем заробляв поденною працею. Вечорами, як батько Шевченків „Четії-Минеї", читає батько „Апокаліпсиса" сусідам з власними інтерпретаціями призначення і значення кожного ангела і кожного звіра. Мандрування по наймах по селах, випас коней у степу й драми людські, які розігравалися довкола, теж такі, як у малого Тараса. І навіть пізніше в жахіттях війни, поранений і при смерті, переховуючись у якійсь напіврозваленій хижці, з вікна нічого іншого не бачив, як „хрест високий на кладовищі трохи збоку Златомальований стоїть... І намальовано: Розп'ятий за нас Син Божий на хресті..."

(Продовження буде)

ПОЧАЛАСЬ ОСІННЯ КАМПАНІЯ УНСОЮЗУ! МЕТА: 2,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ. ВСТУПАЙТЕ В РЯДИ НАЙБІЛЬШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ!

У 40-ий день смерти св.п. С. Курмана

У неділю, 27-го липня ц. р., на замовлення Михайла Курмана була відправлена Служба Божа і Панахида за спокій душі його брата, св.п. Степана Курмана, в 40-ий день його відходу у вічність. Богослуження і Панахида відбулися в Українському Культурному Центрі в Голливуді, Фльорида. Службу Божу і Панахиду відслужив о. Л. Опока у УП Церкви в ЗСА, тепер уже постійний мешканець Фльориди. У відправах взяли участь понад 80 осіб обох віровизнань.

Після Панахиди заходом родини М. Курмана, зокрема його трудолюбивої дружини Ірини, відбулися поминки з традиційним обідом. Під час обіду до зібраних промовляв ред. В. Мазур — головний предсідник УНПОмочі і екзекутивний віцепрезидент УККА. В. Мазур висловив співчуття Михайлові Курманові і всій родині з приводу важкої втрати. Покійний Степан відійшов із цього світу передчасно у Харкові, Україна. Любив Україну і трудився для народного добра. В роках другої Світової війни зі зброєю в руках обороняв українську землю під Бродами. Далі пережив усі муки московських тюрем і таборів, де втратив здоров'я.

„Тяжко вмирати на чужині, — говорив ред. В. Мазур, — а також тяжко вмирати в Україні, не дочекавшись довгожданої волі, вмирати „на нашій не своїй землі," сплюндрованій і напоєній кров'ю, як ворожою, так і кращих наших синів". Потім промовець говорив про страхіття, що довелося пережити св.п. Степанові і цілому його і нашому поколінням.

Із короткими спогадами виступив Микола Кобрин — друг по зброї. Назакінчення М. Курман подякував усім присутнім, які віддали свою пошану св.п. Степанові у 40-ий день його смерти.

Для увіковічнення його пам'яті була проведена збірка на АБН, яка принесла 191 дол. Поминальним обідом провадив інж. Віктор Полярний.

Н.Н.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Оселя знову ожила ...

Найкращі звуки для людського вуха — радісний дитячий і юнацький сміх, понісся чудовою оселею „Київ" біля Детройту. Високі, стрункі ялиці передавали пошепки одна одній, що після п'ятирічної перерви Юнацтво СУМА відкрило тут свої відпочинкові табори. Пригадались недавні роки, коли на тій же оселі відбувалися злети, здвиги при кількасотній участі сумівської молоді, вишкільно-відпочинкові табори, гарно опрацьовані і підготовані ватри, а опісля — щире прощання друзів і подруг, виміна адрес і телефонів між собою За гуртком від'їжджаючих автобусів неслися слова прощання, витискаючи з юнацьких очей сльози, що спливали по опалених молоденьких обличчях.

З особливим теплом згадується цей час...

Аж врешті цього року оселя знову ожила. Загомоніла тим самим життя. В днях від 20-го липня до 3-го серпня цього року відновлені будинки на оселі „Київ" виповнило юнацтво від 7 до 14 років життя. Ще весною створена таборова комісія в складі Ярослава Малиновського та Василя Герасимова подбала про те, щоб приміщення для дітей були зовсім відновленні і відповідали вимогам стейту. Вимагало це багато праці і часу, але обидва завзяті при допомозі батьків юних сумівців вив'язалися вповні з прийнятого на себе обов'язку. Кілька днів перед означеною датою табір „Зелений Яр" був готовий прийняти таборовиків.

Кухня у заряді Галі Стахурської, який допомагали Ніна Герасимів, Христина Гика, Геня Ткач та Марія Лось, не зважаючи на спеку, смачно і здорово харчували юнацтво. Вони, всі усміхнені, вітали таборовиків у великій, просторій їдальні, а найбільшою для господинь нагородою було те, коли діти приходили по „репетку";

Серце раділо, коли ранішнє сонце освітило таборову площу, пестячи ясним промінням 63 дитячі голівки, піднесені вгору і задивлені в прапори, що лопотіли високо на щоглах. Вишколено, майже по-військовому здавали свої звіти впорядники: Рожа Демчук, Леся Бачинська, Тіна Масик, Христя Огар, Юрко Куций і Славко Ціко, а бунчужна Маруся Клід передавала його командантові Володимирові Іваницькому. Зворушуючо і обіцюючо лунали слова національного гимну, співані дітьми, які ніколи не бачили своєї батьківщини, а які обіцяли ворогам відплату за всі заподіяні народові кривди. Грімке „Слава Україні" неслося могутнім гомоном по лісі.

Табір починав працю. Програма була виготовлена головною виховницею і головою Осередку СУМА в Детройті Стефанією Легетою.

За перших кілька днів діти познайомились між собою, пізнали себе докладніше, і справді по-родинному почалася праця. Погода була чудова, і кожний день здавався кращим від попереднього. А коли на небо вийли зорі, коли всіх зобов'язувала вже нічна тиша, в кімнатах розносився хвилюючий повний захоплення шепіт: юнацтво ділилося враженнями пережитого дня зі своїми вподрядниками, що спали біля них. Одначе скоро сон перемагав і найсільніших. Табір засинав спокійним сном під дбайливою опікою п. Ткача, щоб наступного дня з новими силами взятися за працю.

Важко уявити, щоб табори успішно відбувалися без людини, функція якої є однією з найважніших на таборі. Мова тут про медсестру, мгр Марійку Жданів. Завжди усміхнена і лагідна, здобула собі довір'я серед таборовиків. Її малу, чисту кімнатку з великим червоним хрестом на шибі дверей часто відвідували „пацієнти", щоб порадитись, поговорити, розпитати, чи місце, де вкусив попереднього дня комар, треба ще раз помазати. Сестра була в постійному контакті з д-ром Романом Андрушковим, який приїхав у дні відкриття таборів на оселю, щоб перевірити стан здоров'я юнацтва та осіб, які мали тут працювати. Через це панувала тут атмосфера безпеки.

При праці і розвагах швидко минуло два тижні. Велика ватра, збудована хлоп'ячим підтабором „Волинь", не могла, на жаль, горіти. Зливний дощ, що падав останніх два дні, перекреслив усі пляни. Програму треба було відбути в таборовій їдальні.

Вечір відкрила головна виховниця Стефанія Легета Вітаючи присутніх батьків і гостей, вона коротко змалювала працю табору, його осяги, підготовку до цього вечора та просила відповідно оцінити молоді таланти. Ведення програмою передала бунчужній Марусі Клід.

Пролунали звуки пісень, які набирали щораз більшої сили. З великим вдоволенням похитував головою д-р Степан Луцький — диригент новозорганізованого хору юнацтва при Осередку СУМА в Детройті. Важко було повірити, що це ті самі діти, які два тижні тому приїхали сюди. Скільки в них відваги і самовпевнености. Скільки пісень вони засвоїли. Як гарно, виразно вимовляли слова!

Пісні були переплітани скечами — простенькими дитячими, але, дивлячись на виконавців, з якою гордістю вони виконували ці скечі, скільки старалися вкласти в них свого мистецтва, мусів кожний старший щиро сміятися. Оплески додавали малим артистам ще більшої відваги і, коли вечір добігав кінця, всім було жаль прощатися. Ті діти внесли з собою життя; завернули на короткий час молодість, незабутні, дороги спомини.

Спокійно і врочисто понеслася мелодія пісні "Ніч вже йде" з уст присутніх, сплетених руками у великому дружньому колі, а зосереджені обличчя, заслухані в слова пісні, мріяли...„про славу минулу, про мрії гарячі, про волю, що прийде колись."

С.Л.

Монументальна картина Хрищення України

Серед усіх торжеств, що їх переживають українці у діяспорі, висовується без сумніву на чільне місце 1000-ліття Хрищення нашої вітчизни, Руси-України. Із голосів української преси з усіх континентів, де тільки доля не приякорили б наших братів і сестер виявляється, що всі живі українські серця зливаються в один акорд великої радости з приводу того 1000-ліття...

Участь у цьому всеоб'єднуючому торжестві збираються святкувати всі наші українські скупчення в міру спроможности — кожне посвоєму. Але всі ці скупчення без виїмків докладають усіх зусиль, щоб своїм землякам як теж і народам, посеред яких їм доводиться тепер жити, пригадати, що ми, українці, прийняттям християнської віри, як теж і нашою культурою сягаємо аж у сиву давнину.

Чільні наші наукові установи і вся наша віроісповідна Ієрархія намагаються спільним зусиллям і на соборній базі українських академічних установ, інституцій та організацій створити одну репрезентативну міжнародну конференцію. Вони плянують приготовити збірне видання пам'ятникового ювілейного збірника з дальшою метою, розіслати його до всіх основніших бібліотек та окремих установ у цілому світі.

До тих чільних возвеличників і пропагаторів 1000-ліття, які намагаються увіковічнити цю найважливішу подію — прийняття християнства в Русі-Україні, але особливим і високомистецьким виявом, слід зарахувати велетенських розмірів, бо 6x12 стін, монументальну картину-композицію на тему Хрищення України.

Цю картину малює наш відомий мистець Петро Андрусів, який поселився на постійно в місті Рівергед, Лонг Айленд, Н.Й. П. Андрусів відомий нашому громадянству з таких більшого розміру творів: „Сватання Анни Ярославни", „Княжа пристань у Києві", „Похід Ігоря", „З'їзд князів", „Зустріч гетьмана Мазепи з Гордієнком" і інші.

Над картиною Хрищення України, коли врахували призбирування матеріялів, виконання композиційних зарисовувань, не лише окремих сцен, але теж і архітектурних елементів, як рівнож осіб, що беруть в тих сценах участь, з усіми деталями одягу, обрядової ноші, зброї і підбиранням для цього окремих типів, які найкраще підходять для зображення тієї доби, забрало мистцеві приблизно три роки.

І оце в нас на руках прегарно і люксово видана монографія Петра Андрусева за редакцією Святослава Гординського у Римі: „ESSE GI- ESSE, ROMA -ITALI". Монографія охоплює 50-річний доробок творчости цього мистця.

Ярослав Курдидик

У Чікаґо...

(Закінчення зі стор. 1)

З дискусії, яка була направду діловою, присутні довідалися про велику працю, яку проводить наша Централя: УНС уділив у цьому році понад двадцять тисяч долярів для потребуючих українських студентів і дуже поважну суму на молодечі і спортові товариства.

Коли взяти під увагу хворобові дотації для членів, дотації для наших Церков і наукових установ, то наочно бачимо, що ця наша рідна установа працює таки для своєї громади. А тому і не диво, що головний предсідник д-р І. Флис закликав проводи окремих Відділів до більш посиленої праці для розвитку і росту Союзу, збільшення членства, головно з числа молодих людей, які чомусь воліють забезпечуватись у чужих, часом нам неприхильних установах, знаючи добре, що тим способом збагачуємо не себе, а кого іншого нашими грішми; тут слово за батьками цих молодих людей.

В загальному збори були успішними. На них освітлено деякі неясності, а інформації д-ра І. Флиса напевно дадуть багато матеріялу для тих, які підуть здобувати нових членів для УНС. Перед закінченням зборів М. Сорока та Р. Припхан вручили д-ру Флисові пакет із аплікаціями нових членів.

ДО МОСКВИ ВИКЛИКАНО Бабрака Кармаля, теперішнього провідника Афганістану. Щойно після того, як західні чинники ствердили його побут у Москві і опублікували вістку про це, Москва, зі свого боку, потвердила цей факт, а в Кабулі, столиці Афганістану, видано офіційний комунікат. Додатково повідомляють, що метою поїздки Кармаля є прийняти вимоги від Москви в справі персональних змін у керівництві Афганістану та обговорити дальшу боротьбу зі самостійницькими елементами, а головно з повстанцями.

Ділимося з Побратимами-Вояками 1-ої УД УНА та Українським Громадянством, що у неділю, 21-го вересня 1980 року, несподівано, помер

бл. п.

ВОЛОДИМИР СТЕЧИШИН

колишній підстаршина 1-ої УД УНА, довголітній редактор і видавець журналу „Вісті" КУ Б-ва 1-ої УД УНА, заступник голови КУ Б-ва 1-ої УД УНА в Німеччині.

Покійний народився 28. 6. 1920 року в Могилеві Подільському в родині генерала Армії УНР Миколи Стечишина, перебував з родичами в Польщі, закінчив українську гімназію в Перемишлі і опісля медичні студії в Німеччині.

ПОХОРОН відбувся в четвер, 25 вересня 1980 р., о год. 14 на новій дільниці Вальдфрідгоф у Мюнхені, Німеччина.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

КУ Б-ва 1-ої УД УНА в Німеччині

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в неділю, 21-го вересня 1980 року, несподівано помер, закінчивши шістдесят літ свого життя,

наш Найдорожчий БРАТ, ШВАҐЕР і ВУЙКО

бл. п.

ВОЛОДИМИР СТЕЧИШИН

колишній підстаршина 1-ої УД УНА, довголітній редактор і видавець журналу „Вісті" КУ Б-ва 1-ої УД УНА, заступник голови КУ Б-ва 1-ої УД УНА в Німеччині.

ПОХОРОН відбувся в четвер, 25-го вересня 1980 року, о год. 14-ій на новій дільниці Вальдсфрідгоф у Мюнхені, Німеччина.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ будуть відправлені за СПОКІЙ ЙОГО ДУШІ СЛУЖБИ БОЖІ І ПАНАХИДИ

30-го жовтня в українській православній церкві на Людвіксфельд коло Мюнхену;
2-го листопада — СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА в українській православній церкві в Мюнхені і цього самого дня по Службі Божій ПАНАХИДА в українській католицькій церкві, 39 NW 57th Court, Miami, Flo.

Просимо Родину, Приятелів і Знайомих згадати Його в цей день у своїх молитвах.

Горем прибиті:
сестра — ОЛЬГА БУЛЬБА з чоловіком ІВАНОМ і дітьми: ЛЮБОМИРОМ і НАДІЄЮ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що 10-го вересня 1980 року відійшов у Вічність

наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО, ЗЯТЬ і ШВАҐЕР

бл. п.

Д-р ВАСИЛЬ ШИМОНЯК

народжений 20 березня 1923 р. в Росішці, Карпатська Україна.

ПОХОРОН відбувся 13-го вересня 1980 р. з української католицької церкви св. Михаїла на цвинтар св. Адальберта в Мілвокі, Віск.

Дружина — НАДІЯ
Доньки: АННА і ДОРА
Сини: РОМАН і МИХАЙЛО з дружиною
Тесті: ЮЛІЯ і ОМЕЛЯН ЛОҐУШІ
Шваґерки:
ГАННА з мужем і дочкою
МАРІЙКА з мужем і дітьми

СЕРДЕЧНО ДЯКУЄМО:
о. крилошаниннові Ів. Олексюкові й о. професорові Т. Ґайдосові за Богослужбу й похоронні відправи, й усім Паням і Панам сердечно дякуємо за участь у похоронах, вислови співчуття й за пожертви:

на Українську Духовну Семінарію в Стемфорді — $260.00;
на Стипендійний Фонд ім. Василя Шимоняка при Маркет університеті в Мілвокі — $416.00;
і на будову української католицької церкви в Люрді — $200.00.

Родина ШИМОНЯК

У глибокому смутку ділимося зРіднею, Друзями, Приятелями та всім Українським Громадянством невимовно болючою вісткою, що в день Покрови Пречистої Діви Марії, 14-го жовтня 1980 року, о год. 11-ій вечора відійшла на Вічний Спочинок, в наслідок розриву серця

бл. п.

НАТАЛІЯ з ФІЛЬВАРКІВ ПРИШЛЯК

маґістер фармації, народжена 22-го травня 1912 року у Львові.

ПАНАХИДИ за спокій душі Покійної відбудуться в п'ятницю, суботу й неділю, 17, 18, 19-го жовтня 1980 р., о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Альфреда Далєра — 11-11 вул. Ґлорія Захід в Монтреалі, Канада.

ПОХОРОН в понеділок, 20 жовтня 1980 р., о год. 10 рано з церкви св. Арх. Михаїла при вул. Ідервіль. Тіло Покійної спочине на цвинтарі Код-д-Неж у Монтреалі, Канада.

Горем прибиті:
ЯРОСЛАВ — муж
ІГОР — син
д-р ОКСАНА ЧЕРЕДАРЧУК-ФІЛЬВАРКІВ — братова з мамою
КОРНЕЛЬ ПРИШЛЯК, інж. БОРИС ДУРБАК, інж. ТАРАС ДУРБАК — кузини з родинами
і вся ближча і дальша Родина в ЗСА і Україні

Замість квітів на свіжу могилу Покійної, проситься складати пожертви на посмертний фонд з призначенням для допомоги потребуючим в Україні.

Філядельфія — Українському Музею у Ню Йорку

Хоча Філядельфія, на зміну з Ню Йорком, є головною кватирою Союзу Українок Америки, хоч у Філядельфії живуть видатні провідні діячки цієї потужної жіночої організації, українська громада цього міста якимсь дивом була досі радше байдужа до справи розбудови Українського Музею в Ню Йорку, цієї такої важливої культурної станиці в метрополії Америки та всього світу, станиці, до речі, створеної Союзом Українок. Для прикладу подам, що в такому Рочестері, де живе лише кілька соток українців, Український Музей має 34 членкі. У Філядельфії, із кількома десятками тисяч українців, є лише 24 члени Музею. Очевидно, не кожна людина розуміє, що це таке музей, яка його вартість і роля. Проте у Філядельфії живуть тисячі осіб, від яких такого розуміння й підтримки можна очікувати.

Українські жінки вміють працювати наполегливо. Вони не тратять швидко свого ентузіязму. На труднощі чи байдужість відповідають збільшеним конструктивним зусиллям. До речі, завдяки такій настанові постав Український Музей в Ню Йорку. Так і у Філядельфії ентузіясти цієї справи на чолі з Іреною Кушнір вирішили минулого року створити окремий відділ Союзу Українок Америки, головним завданням якого буде допомагати до розбудови Музею. На інавгураційну імпрезу минулого року з доповіддю голови управи Українського Музею прийшло ледве три десятки осіб.

Проминув рік і відно, що 67-ий відділ СУА під проводом Лідії Макаренко попрацював сумлінно й підготовив широкозакроєний Тиждень Українського Музею у Філядельфії — від 28-го вересня до 5-го жовтня. Перш за все вони звернулися до українських Владик, католицького і православного, за дозволом продавати жетони Українського Музею під церквами. Владики дозволили і поблагословили усю акцію. Парохам усіх українських церков передано відповідні інформації про Музей. Парохи не відмовили своєї допомоги і з проповідниць заохочували вірних до підтримки Українського Музею. Оця моральна підтримка з боку духовенства наших обох Церков найбільше допомогла розголосові та успіхові цієї цілотижневої імпрези.

В неділю, по полудні, 28-го вересня, в просторій залі Українського Культурно-освітнього Центру відбулася конференція із двома доповідями, ілюстрованими прозірками. Голова СУА І. Рожанковська висвітлила прозірки з історії діяльности Українського Музею у Ню Йорку, подавши при тому пояснення. Об'єктивно й речево Рожанковська з'ясувала труднощі у діяльності Музею, зокрема брак більшого приміщення, як теж пляни поширення Музею, щоб він був не лише етнографічним музеєм, але мав історичний відділ і картинну галерею.

Публика тепло вітала другого доповідача Петра Холодного, який прибув здалека, бо з Йонкерсу, щоб сказати „Дещо про ікони". Доповідь, ілюстрована прозірками, мала метою дати основні інформації про ікони, бо, як ствердив наш мистець, в цій ділянці панує повна ігнорантність не лише серед вірних, але і деяких священиків. Це незнання найбільше проявляється у вимогах до мистців малювати постатті реалістично, тобто подібно до живих осіб. Деякі малюють Божу Матір у гуцульському строї, св. Миколая — із тризубом і з коротною бородою, щоб він „виглядав „культурно", як висловився один священик. Інший знову ж відкинув ікону Архангела Михаїла, бо, мовляв, „у нього ноги затонкі". Тим часом іконописці ніколи не мали метою відображувати дійсність, бути відбитком реального світу, але, навпаки, мали вводити людину в світ містичний. Ікони мають точну, традицію, освячену символіку красок. Христа зображується в червоній туніці, коли Він був на землі, а в золотій чи білій туніці, коли Він воскрес або під час переображення. На жаль, цієї символіки деякі мистці не додержуються, мабуть, із незнання. Св. Ольгу малюють у нас з хрестом, а хрест на іконах був символом мученичої смерти. Св. Ольга не була мученицею за віру. Слухачі нагородили доповідача довготривалими оплесками за таку повчаючу інформативну доповідь.

Під кінець тижня, у неділю, 5-го жовтня, зорганізовано прогулянку автобусом до Ню Йорку з метою відвідати Музей.

Треба підкреслити, що весь тягар підготовки Тижня лежав на цій десятці членок 67-го Відділу СУА, включно з продаванням жетонів під церквами і підготовою перекуски після доповідей. Інші відділи СУА у Філядельфії разом з головою Округи СУА Наталією Даниленко, як могли, з ними співпрацювали і допомогали.

Після такого однодушного зорганізованого зусилля, яке принесло Музеєві 1,246 долярів, крім, очевидно, розголосу, можна сподіватися, що філядельфійські громадяни активніше у більшій кількості включаться у розбудову цієї важливої культурної станиці тим більше, що наступного року Український Музей підготовляє виставку українських килимов в Інституті Балча і плянує влаштувати виставку українського народного мистецтва в філядельфійському Музеї мистецтва.

Б.Цимбалістий

Д-р Марія Р. Грицеляк — нова українська лікарка

д-р Марія Р. Грицеляк

Українська студіююча молодь йде вперед, закінчує на вищих школах різні факультети і дістає дипломи. Серед них є д-р Марійка Рома Грицеляк, що у червні цього року закінчила медичні студії в Лойола університеті й одержала диплом лікаря — доктора медицини.

Марійка народилася в 1954 році тут в Чікаґо, в родині д-ра Пантелеймона і Дори, з дому Малишевських, Грицеляків. Початкову і середню школи закінчила в Оак Парку, Іллиной, з визначними успіхами. Вона також закінчила Школу українознавства та вчительовала два роки в „Рідній Школі" при парафії св. Йосифа.

Передмедичні студії відбула Марійка Грицеляк в Іллинойському університеті, а стисло медичні студії — в Лойола університеті в Чікаґо.

Тепер д-р Марійка Грицеляк спеціялізується в дитячих хворобах в Лютеран Дженерал шпиталі в Парк Рідж, Іллиной.

Так, як її батько д-р П. Грицеляк і брат д-р Юрій, вона є активним членом нашого лікарського товариства і є вже секретарем УЛТПА Відділу Іллиной.

Д-р М. Грицеляк і її вся родина є членами УНСоюзу, Відділ 221-ий.

д-р П. Пундій

Виставка ОЖ ОЧСУ під час українського фестивалю у Чікаґо

У неділю, 14-го вересня ц.р., на закінчення цілого тижня „Українських днів" у Чікаґо, перед величавим фінальним концертом, Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України, Відділ Чікаґо, влаштувало під проводом голови Ольги Федак виставку українського народного мистецтва, приміщену тут у двох просторих рухомих комбінатах поблизу Мюзік Шелл в Ґрендпарку, місці масових відвідин населення Чікаґо та околиць.

Задум виставки і наявність приміщень дали змогу поділити експонати на дві частини, а саме: вишивки, кераміка та писанки в одному, і дерев'яна різьба, інкрустація та комбінації обидвох у другому приміщенні.

Зразки мистецтва української вишивки та артизм гуцульської і трипільської кераміки чікаґської української мисткині Галини Загородної, розкладені зі смаком на золотому сукні, як також незрівняні писанки віртуозної Марії Брами, викликали, як завжди, щирий подив як української, так і неукраїнської публіки. Показ писання писанок прикував увагу відвідувачів на довгі хвилини так, що ті, які стояли ззаду, годі було доступитися ближче. Велику частину успіху треба приписати мистецькій допомозі Соломеї Кавки і її оригінальному підході до влаштування виставок.

Другий мобільний комбінат був заповнений гуцульськими касетками, тарілками, начинням, альбомами, свічниками і фляконами-дзбанками, різьбленими, інкрустованими і випалюваними на різного ґатунку деревах талановитими руками Дам'яна Стельмаха. Різьблені стилі кераміки Михайла Гуміняка, професора Школи українського народного мистецтва у Чікаґо, ілюстрували широкий діяпазон українського мистецтва у точеній і випаленій глинці. Питанням відвідувачів не було кінця, зокрема довго приходилося пояснювати не-українцям, яким ці роди мистецтва все ще не є дуже відомі. Звірята, птахи, козаки та декілька дерев'яних скульптур чисто кубічного стилю роботи мистця Петра Гасюка гідно доповняли цілість виставки.

Не вперше вже виявилося що не-українці дуже цікавляться українським народним мистецтвом, і, якби у нас були засоби, варто було б зорганізувати в кожному великому міському центрі постійну виставку такого роду. Треба з приємністю ствердити, що Українські дні в Чікаґо, влаштовані місцевим відділом УККА, як і щороку, пройшли з великим успіхом. Нехай же цей успіх у поширюванні доброго імени України у широкому світі буде великою і вдячною винагородою усім тим, хто своїм талантом, мистецтвом і працею до них спричинився.

З.М.Р.

Голос...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

справжні герої нашого часу? Адже в наших писаннях директори нині не інакше як генеральні, головні інженери тільки як верховні жерці, масштаби не інакше, як трансконтинентальні, трансплянетні, космічно-галактичні, будови тільки суперґрандіозні, народні мільйони, як осінне листя, килими, вертольоти, троянди на снігу — і тут забування найпростіших заповідей типу не вкрадь, не вознесись в гордині, не уведи жону ближнього свого. Масштабний, на думку автора, герой насправді виявляється звичайною затертою особистістю. В літературі головне не ієрархія посад, а ієрархія особистостей.

Прямо до „контрреволюції" договорився Загребельний. Колись подібно заговорив був Олесь Гончар, коли був секретарем Спілки українських письменників і на з'їзді прийшлося йому сказати своє слово й свою думку. І досталося ж йому за це опісля! І тягали, і питали та перепитували, питали й консультувалися з центром, тобто з Москвою, а бідний Гончар каявся й розкаювався, накінець таки йому повірили, що це так „вирвалося", що „він не так думав" і якось пройшло.

Хоч ми зла Загребельному не бажаємо, але йому напевно прийдеться „об'яснюватися перед товаришами з тієї установи", але сподіємося, що якось пройде. Часи ж бо настали зовсім не ті. А він колись червоним партизаном був чи не динамітардом, отже ті, які завжди за фронтом збирають медалі й трофеї не матимуть аж такого розгону до нього.

Віра, надія, любов

Каже наш нарід, що „вовка тягне до ліса", а Загребельного тягне в клопіт. Взяв би собі приклад з Георгія Маркова, гостя „зі самої Москви" і говорив би про „радянський народ", „комуністичну партію", „XXVI з'їзд КПРС", а він, бач, хоч не вірте ніже словечком про 26-ий з'їзд не згадав, а зате якась нечиста сила наштовхнула його ось як заговорити. *„Добро і зло віра, надія і любов, порядність і краса, милосердя і співчуття існують і будуть існувати завжди, і література не повинна виключати їх із свого вжитку, в цьому нам показують приклад філософи, які вже починають досліджувати навіть такі, здавалося б, християнські категорії, як віра, надія і любов, цілком резонно вважаючи, що категорії ці повинні стати предметом вивчення науки, а не перебувати на відкупі в церковників.*

Ми не знаємо, які то підсовєтські вчені займалися „вивченням". віри, надії й любови, але хай уже буде, повіримо йому на слово та й почекаємо, коли ті вчені проголосять висліди того свого вивчення. З вище зацитованих його слів виходило б навіть, що добро і зло, надія і любов, порядність і краса існують десь поза „передовою партією пролетаріяту".

Голос вопіющого...

Загребельний член партії, та ще й до того визначний. І коли він думав і писав, а опісля виголосив на харківській конференції своє слово, з якого ми чимало зацитували, то напевно він не мав наміру, ані виступати проти партії, чи проти її лінії, ані боронити загально людських вартостей — щоб тільки не попасти під закид в захисті людських прав, бо це вже бунт, або принаймні дисидентство —, але висловив те, що накипіло в ньому, що побачив і пережив та передумав.

А які наслідки з того будуть? Крім розмов з „неустрашимими стражами революції" з КҐБ-ніякі. Виступ Загребельного не що, що не зрушить, але навіть не заставить подумати і зважити тих його думок, що дихали новизною, що відбивали його страх перед задухою, яку створила партія і до останнього боронить. Його виступ залишиться „голосом вопіющим в пустині". Підсовєтська людина, зокрема та на верху здебільшого вже давно загубила свою людську подобу і вона завчена думати, а навіть відчувати „по партійному", Він сам і надалі йтиме „нога в ногу" з партією, яка виплекала й далі плекає зверхнахаб, компютерні душі, людей без обличчя.

Але все ж таки його виступ є відгомоном того підземного вулкану; що дає знати про себе. Він є, він живе, його енерґії ростуть і шукають щілин, щоб прорватися на поверхню. І вони їх знайдуть. І тим власне виступ Загребельного цінний і цікавий. Він є свідоцтвом, що прибита до землі й зацькована українська людина таки здібна піднести зір до сонця, що в ній таки ще тліє іскра, що й непокоїть і хвилює і яке шукає свого вияву та свого визволення, що вона таки направду людиною є.

НАЗВА ОРГАНІЗАЦІЇ

У звідомленні про перебіг XIII Конгресу („Свобода" ч. 220 з 15-го жовтня ц. р.) Стефанію Букшовану ідентифіковано з неіснуючою організацією. В дійсності вона репрезентує Об'єднання Прихильників ДЦ УНР. — Ред.

ВИПАВ ПІДПИС

Під час ломки газети („Свобода" з п'ятниці, 17-го жовтня) випадково випав підпис — І. Лико — під дописом „Два роки існування журналу 'Лемківщина'". — Ред.

РОНАЛД РЕҐЕН МАЄ клопоти у стейті Іллиной, бо кількакратні поїздки президента Джіммі Картера до цього стейту дещо змінили ситуацію в користь Демократичної партії і її кандидата. Тепер, згідно з опитами, переведеними різними дослідчими інституціями, перед веде Картер, а ще недавно Реґен перемагав Картера на 15 відсотків. Картерова кампанія, — кажуть політичні спостерігачі, — дала успіхи і він зумів переконати багатьох виборців, а також деякі організації, наприклад, місцеву Лігу голосуючих жінок, що Уряд Картера дійсно веде мирну політику і політику переговорів, а не конфронтації, яка може прийти на чергу, якщо президентом буде Реґен, згідно з твердженням демократичних стратегів. У зв'язку з тим республіканці вирішили повести більш інтенсивну кампанію в Іллиной, головно в Чікаґо і на передмістях.

БІЛИЙ ДІМ ВИСЛОВЛЮЄ передбачення, що у випадку Джіммі Картерової програ виборів на президента 4-го листопада, Совєтський Союз вишле свої війська до Польщі, щоб там зламати опір і привернути назад авторитет і повноцінну владу польської Комуністичної партії під керівництвом Станіслава Кані. Це передбачення пояснюються в той спосіб, що, мовляв, Москва використає перехід влади в інші руки і зробить обов'язково якесь потягнення, знаючи, що Уряд ЗСА зайнятий буде своїми внутрішніми справами.

Увага! Ню Йорк і околиця! Увага!

В четвер, 23 жовтня 1980 р., год. 7-ма веч. в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ при 2-ій Авеню в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

Окружного Комітету Відділів УНС міста НЮ ЙОРКУ і ОКОЛИЦІ

до участи в яких запрошені Урядовці, Предсідники та конвенційні Делегати усіх Відділів Округи

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття.
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останні місяці.
3. Обговорення осінньої організаційної кампанії, метою якої є придбати до кінця року 2,000 нових членів.
4. Обговорення загальних союзових справ.
5. Внески, запити і закриття зборів.

В зборах візьмуть участь:

ГОЛОВНІ УРЯДОВЦІ УНСОЮЗУ

Закликаємо всі Відділи і їхні уряди та конвенційних делегатів, як й інших активних союзовців узяти участь у цих важливих зборах.

ЗА УПРАВУ:

Микола Хоманчук, *голова*
Михайло Юзенів, *секретар*
Василь ЦЮПА, *касир*